

บทที่ 7

กำแพงกันดิน

(Retaining Walls)

7.1 เนื้อหาโดยย่อ

Retaining Walls หรือกำแพงกันดินหมายถึงโครงสร้างกันดินชนิดที่มีจุดประสงค์เบื้องต้นคือการป้องกันการเคลื่อนตัวด้านข้างของดิน โดยทั่วไปแล้ว Retaining Wall จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลักๆ คือ 1) conventional retaining walls และ 2) mechanically stabilized earth wall

Conventional retaining walls สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. Gravity Retaining Walls
2. Semi gravity Retaining Walls
3. Cantilever Retaining Walls
4. Counter fort Retaining Walls

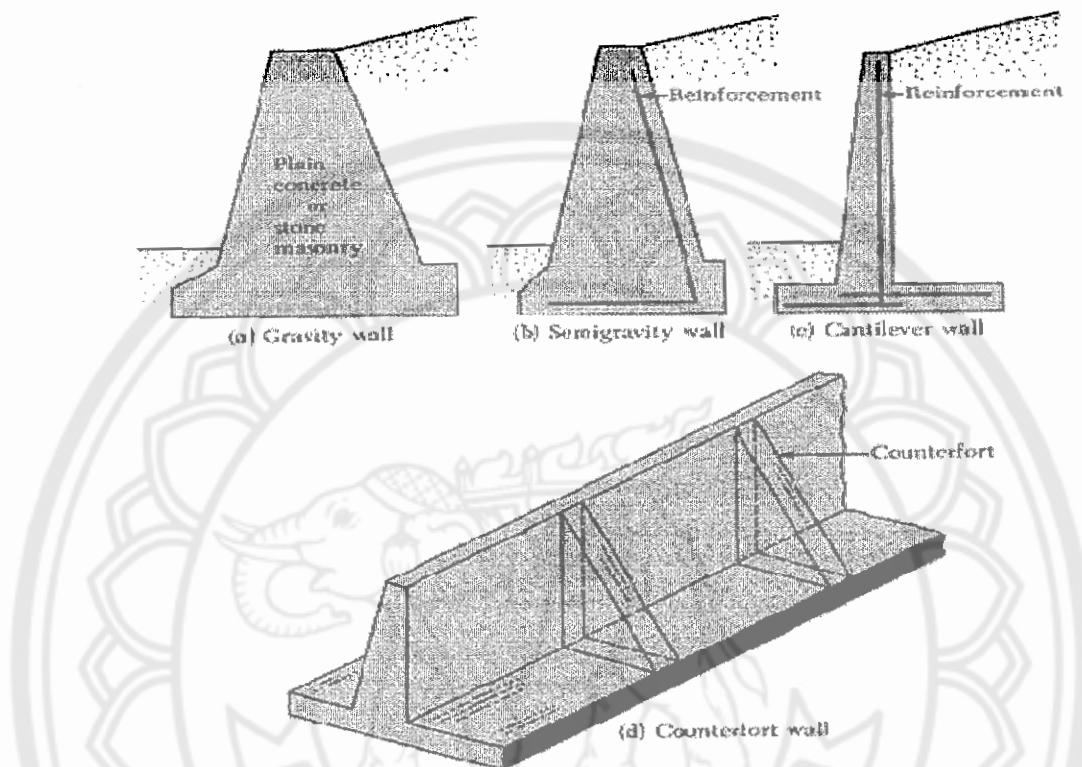
Gravity Retaining Walls ก่อสร้างโดยใช้คอนกรีตล้วน (Plain concrete) หรือก่อสร้างโดยใช้หิน (Stone masonry) โดยขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของน้ำหนักของตัวมันเองและน้ำหนักของดินที่มากทำ Retaining Walls ประเภทนี้ยิ่งมีความสูงมากก็จะเปลี่ยงค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างตามไปด้วย

ในบางกรณีมีการใช้เหล็กเสริมเข้ามาเสริมใน Gravity Retaining Walls ซึ่งจะทำให้ลดขนาดความกว้างของ Gravity Retaining Walls ลง เราเรียก Retaining Walls ว่า Semi gravity Retaining Walls

Cantilever Retaining Walls สร้างโดยใช้คอนกรีตเสริมเหล็กซึ่งประกอบไปด้วย thin stem และ base slab Retaining Walls ประเภทนี้เหมาะสมแก่การก่อสร้างที่มีความสูงประมาณ 8 เมตร (25 ฟุต) เพราะจะทำให้ประหยัดค่าก่อสร้าง

Counter fort Retaining Walls จะคล้ายกับ Cantilever Retaining Walls สิ่งที่ต่างกันคือ Counter fort Retaining Walls จะมีส่วนที่ยึดผนัง (Wall) กับฐาน (base slab) ให้เข้มกันและมีระยะห่างสำหรับฐานนี้กว่า Counter fort จุดประสงค์ของ Counter fort ก็เพื่อลดค่าแรง

เจ้อนและไมเมนต์ดัดที่กระทำต่อ Retaining Walls โดยเราจะใช้ Counter fort ก็ต่อเมื่อ Retaining Walls มีความสูงเกิน 8 เมตร (25 ฟุต)

รูปที่ 7.1.1 Types of retaining wall

ในการออกแบบ Retaining Walls ให้เหมาะสม วิศวกรควรทราบปัจจัยกำหนดพื้นฐาน (basic parameters) ซึ่งได้แก่ unit weight, angle of friction, และ cohesion ของดินที่อยู่ด้านหลังและด้านใต้กำแพง เมื่อทราบถึงคุณสมบัติของดินที่อยู่ด้านหลังกำแพงแล้ว วิศวกรสามารถหาค่าการกระจายแรงดันดินด้านข้าง (lateral pressure distribution) เพื่อใช้ในการออกแบบได้

มี 2 ขั้นตอนในการออกแบบ Conventional retaining walls ขั้นแรก เมื่อทราบแรงดันดินด้านข้าง (lateral earth pressure) แล้ว จะต้องทำการตรวจสอบเสถียรภาพ (stability) ของโครงสร้าง ซึ่งโครงสร้างจะต้องได้รับการตรวจสอบการวิบัติดังนี้ การพลิกคว่ำ (overturning), การลื่นไถล (sliding), ความสามารถในการรับแรงแบกทราย (bearing capacity) ขั้นที่สอง ส่วนประกอบแต่ส่วนของโครงสร้างจะต้องได้รับการตรวจสอบกำลัง (strength) และการเสริมเหล็ก (steel reinforcement)

ในที่นี่จะยกถ่วงเพิ่มขึ้นตอนการตรวจสอบเสถียรภาพของ Retaining Walls เท่านั้น

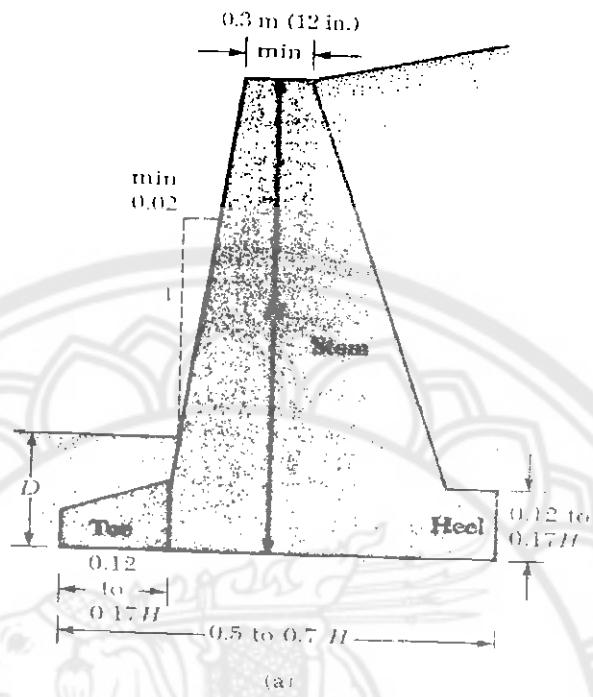
Gravity and Cantilever Walls

7.1.1 Proportioning Retaining Walls

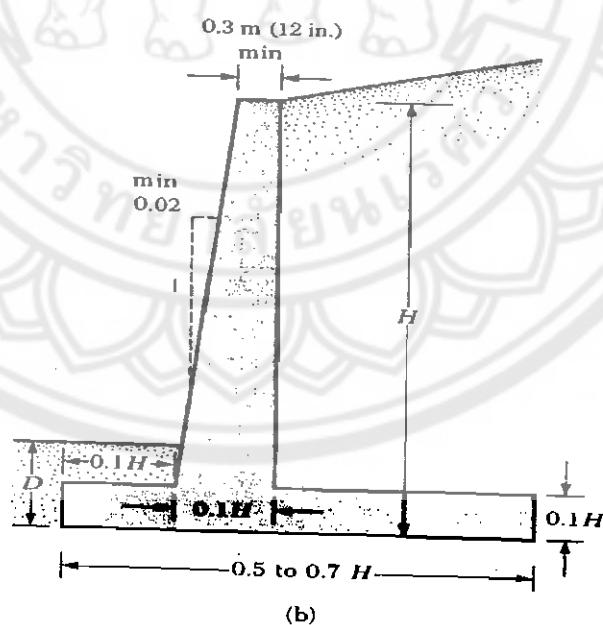
ในการออกแบบ Retaining Walls วิศวกรจะต้องทำการสมมุติฐานดังของ Retaining Walls ซึ่งเรียกว่า *Proportioning* (การกำหนดสัดส่วน) ในแต่ละสมมุติฐานยินยอมให้วิศวกรตรวจสอบหน้าตัดของกำแพงเพื่อให้เกิดเสถียรภาพ ถ้าการตรวจสอบนั้นได้ผลไม่เป็นที่ยอมรับจะต้องทำการเปลี่ยนและตรวจสอบอีกครั้ง รูปที่ 7.1.2 แสดงถึงการกำหนดสัดส่วนโดยทั่วไป (general proportions) ของส่วนประกอบต่างๆ ของ Retaining Walls ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ในการตรวจสอบในเบื้องต้น

ส่วนบนสุดของ Stem ของ Retaining Walls จะต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.3 เมตร (≈ 12 นิ้ว) เพื่อความเหมาะสมในการเทคโนโลยี ระดับความลึก, D , ถึงระดับ base slab จะต้องมีความลึกอย่างน้อย 0.6 เมตร (≈ 2 ฟุต)

สำหรับ Counter fort Retaining Walls การกำหนดสัดส่วนโดยทั่วไปของ Stem และ base slab จะเหมือนกับ Cantilever Retaining Walls อย่างไรก็ตาม Counter fort slabs จะต้องมีความหนา 0.3 เมตร (≈ 12 นิ้ว) และระยะห่างของช่องว่างโดยวัดจากศูนย์กลางถึงศูนย์กลาง (center-to-center) มีค่า $0.3H$ ถึง $0.7H$

(a)

(b)

รูปที่ 7.1.2 Approximate dimensions for various components
of retaining wall for initial stability checks

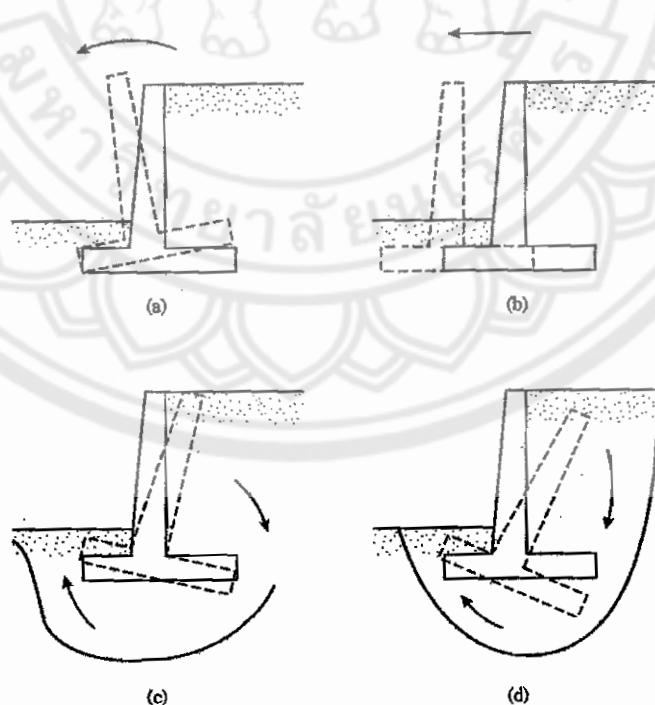
7.1.2 Stability of Retaining Walls

กำแพงกันดิน Retaining Walls สามารถเกิดการวิบติได้หลายลักษณะ เช่น

- การวิบติโดยเกิดการพลิกคว่ำ(overturn) ณ ตำแหน่งปลายหน้าของฐานกำแพง
- การเกิดการวิบติที่เกิดจากการลื่นไถล(slide)ตลอดความกว้างของฐานกำแพง
- การวิบติจากการสูญเสียของกำลังแบกทานของดิน(bearing capacity)ที่รองรับฐานราก
- การวิบติโดยแรงเฉือน
- การวิบติที่เกิดจากการทรุดตัวที่มากเกินไปของดินใต้ฐานกำแพง

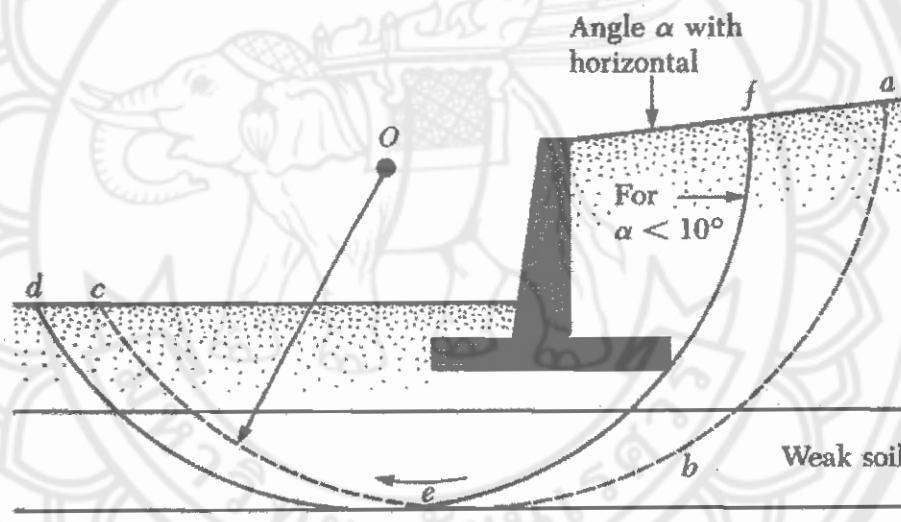
การตรวจสอบเสถียรภาพในการต้านการวิบติแบบพลิกคว่ำ (overturning), แบบลื่นไถล (sliding), และกำลังแบกทาน(bearing capacity) จะกล่าวในส่วนต่อไป สำหรับหลักการของ การประมาณค่าการทรุดตัวของฐานรากได้ก่อร่องในบทที่เกี่ยวข้องกับการทรุดตัวแล้วซึ่งจะไม่ ก่อร่องอีกในส่วนนี้

เมื่อชั้นดินอยู่ในตำแหน่งความลึกที่ไม่มากนัก(ในที่นี่คือ 1.5 เท่าของความกว้างของ ฐานกำแพงกันดิน) ก็อาจเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดการทรุดตัวที่มากเกินไป สามารถแก้ปัญหาที่ เกิดในกรณีนี้ได้โดยการเลือกใช้วัสดุดินถมที่มีน้ำหนักเบา

รูปที่ 7.1.3 Failure of retaining wall

Deep shear failure สามารถเกิดขึ้นได้ต่อลดผิวหน้าแบบทรงกระบอก (*cylindrical surface*) และดังเส้น *abc* ในรูปที่ 7.1.4 โดยเป็นผลมาจากการซั่นดินอ่อนที่อยู่ส่วนล่างของกำแพงซึ่งมีความลึกเป็น 1.5 เท่าของความกว้างของฐานกำแพง ในกรณีนี้จุดวิกฤตของการวิบัติที่พื้นผิวทรงกระบอก *abc* หาได้โดยวิธี Trial-and-error โดยการเลือกให้จุดศูนย์กลาง *O* หลายๆ ค่า เราจะได้พื้นผิวการวิบัติโดยมีสัดส่วนความปลดภัยน้อยที่สุด ทำให้เราได้พื้นผิวจุดวิกฤตของการลื่นไถล (*critical surface of sliding*) และสำหรับดินอ่อนที่มีความชัน α น้อยกว่า 10° จุดวิกฤตของการวิบัติจะผ่านส่วนขอบของฐานกำแพง (เส้น *def* ในรูป) ในกรณีค่าสัดส่วนความปลดภัยต่ำสุดสามารถหาได้โดยวิธี Trial-and-error โดยทำการเปลี่ยนตำแหน่งจุดศูนย์กลางของวงกลม

รูปที่ 7.1.4 Deep-seated shear failure

7.1.3 Check for Overturning

ในรูปที่ 7.1.5 แสดงแรงที่กระทำบน Cantilever และ Gravity Retaining Walls ซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานของ Rankine active pressure ที่กระทำต่อลดระนาบในแนวตั้ง *AB* และ P_p คือ Rankine passive pressure

$$P_p = 1/2 K_p \gamma_2 D^2 + 2C'_2 K_p^{1/2} D$$

สัดส่วนความปลอดภัยที่ต้านการพลิกคว่ำของส่วนปลายด้านหน้าของกำแพงรอบจุด C ในรูป 7.1.5 แสดงโดย

$$F.S_{(overturning)} = \sum M_R / \sum M_o$$

โมเมนต์ที่ทำให้เกิดการพลิกคว่ำคือ

$$\sum M_o = P_h(H')/3$$

เมื่อ $P_h = P_a \cos \alpha$

ในการคำนวณหาโมเมนต์ต้าน $\sum M_R$ (โดยไม่คำนึงถึง P_p) น้ำหนักของดินที่อยู่เหนือด้านปลายของฐานและน้ำหนักของคอนกรีตจะเป็นตัวช่วยสำหรับโมเมนต์ต้าน และในแนวตั้ง P_v จะเป็นแรงที่ช่วยต้าน โดย P_v จะเป็นแรงประกอบในแนวตั้งของแรง P_a หรือ

$$P_v = P_a \sin \alpha$$

ดังนั้นโมเมนต์ของแรง P_v ที่เกิดรอบจุด C คือ

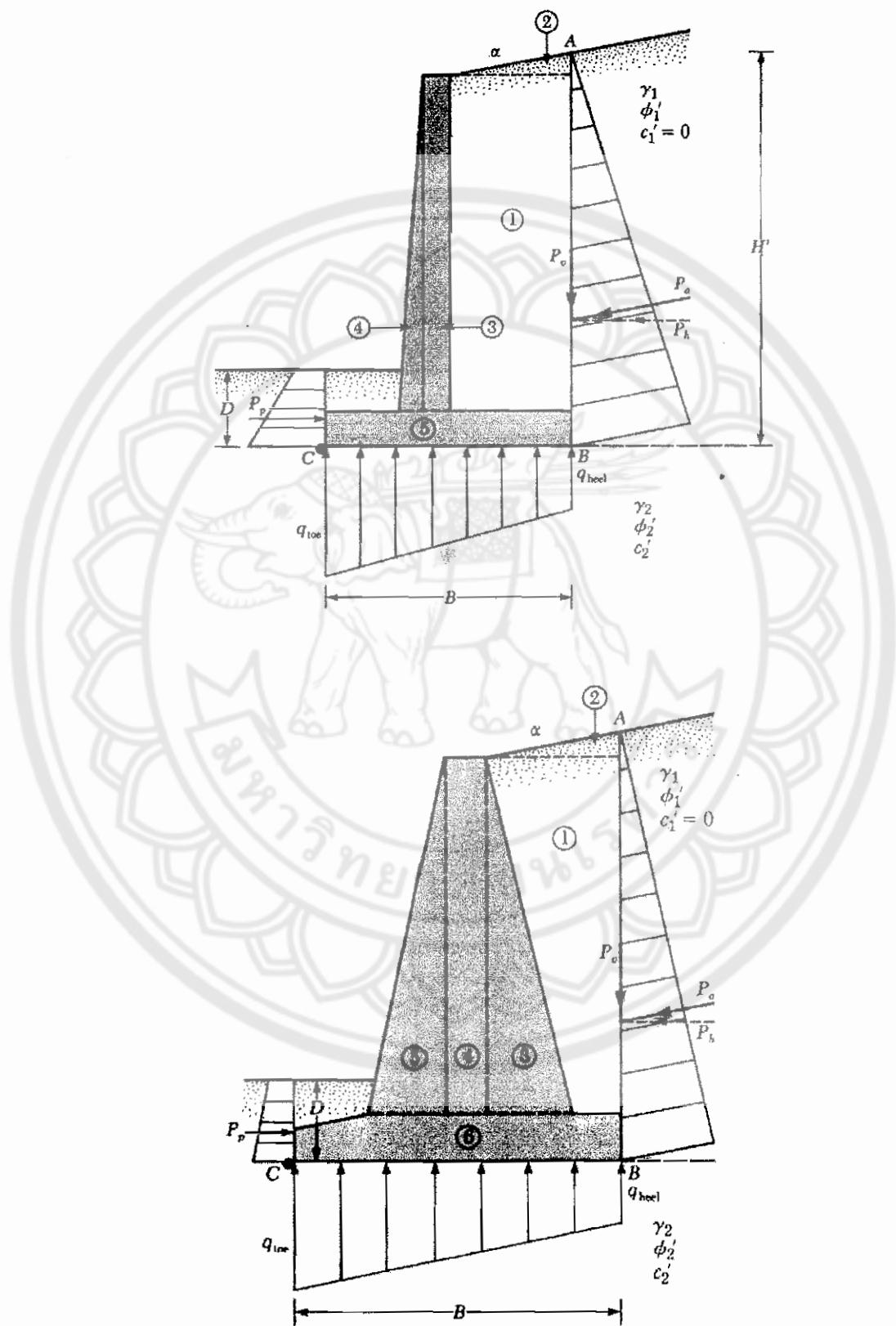
$$M_v = P_v B = P_a \sin \alpha B$$

เมื่อ $B =$ ความกว้างของฐานกำแพง

เมื่อเราทราบผลรวมของโมเมนต์ต้าน ($\sum M_R$) ค่าสัดส่วนความปลอดภัยสามารถคำนวณได้จาก

$$F.S_{(overturning)} = [M_1 + M_2 + M_3 + M_4 + M_5 + M_6 + M_v] / P_a \cos \alpha (H'/3)$$

โดยค่าสัดส่วนความปลอดภัยที่ใช้ได้จะต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 2 ถึง 3

ກູບຖ້າ 7.1.5 Check for overturning, assuming that the Rankine pressure is valid

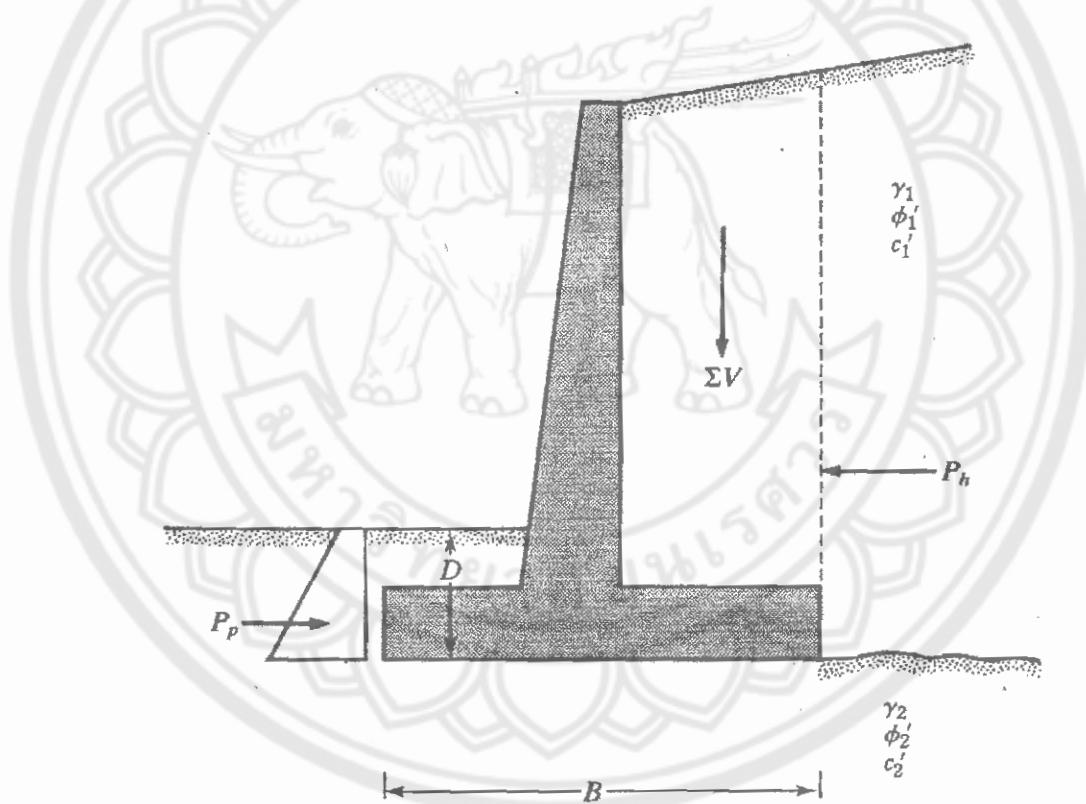
7.1.4 Check for Sliding along the Base

ค่าสัมประสิทธิ์ความปลอดภัยสามารถแสดงให้เห็นได้จากสมการ

$$F.S_{(\text{sliding})} = \sum F_R' / \sum F_d$$

เมื่อ $\sum F_R'$ = ผลรวมของแรงต้านทานในแนวราบ

$\sum F_d$ = ผลรวมของแรงที่ทำให้ลื่นไถลในแนวราบ

รูปที่ 7.1.6 Check for sliding along the base

รูปที่ 7.1.6 ชี้ให้เห็นว่ากำลังต้านทานแรงเฉือนของดิน (shear strength) ของดินที่อยู่ใต้ฐานกำแพงแสดงได้ดังสมการ

$$S = \sigma' \tan \delta' + C_a$$

เมื่อ δ = มุมของความเสียดทานระหว่างดินกับกำแพง

C'_a = ค่าการยึดเกาะระหว่างดินกับฐานกำแพง

ดังนั้น แรงต้านทานสูงสุดได้มาจากดินต่อหนึ่งหน่วยความยาวกำแพงตลอดความกว้างของฐาน
กำแพงคือ

$$R' = s(\text{area of cross section}) = s(B \times 1) = BC' \tan \delta + BC'_a$$

อย่างไรก็ตาม

$$BC' = \text{ผลรวมของแรงในแนวตั้ง} = \sum V$$

ดังนั้น

$$R' = (\sum V) \tan \delta + BC'_a$$

รูปที่ 7.1.6 แสดงแรง P_p เป็นแรงต้านทานในแนวราบ

ดังนั้น

$$\sum F_R' = (\sum V) \tan \delta + BC'_a + P_p$$

สำหรับแรงที่ทำให้เกิดการลื่นไถลจะมีอยู่เพียงแรงเดียวเท่านั้น นั่นคือ active force, P_a

ดังนั้น

$$\sum F_d = P_a \cos \alpha$$

และ

$$F.S_{(\text{sliding})} = [(\sum V) \tan \delta + BC'_a + P_p] / P_a \cos \alpha$$

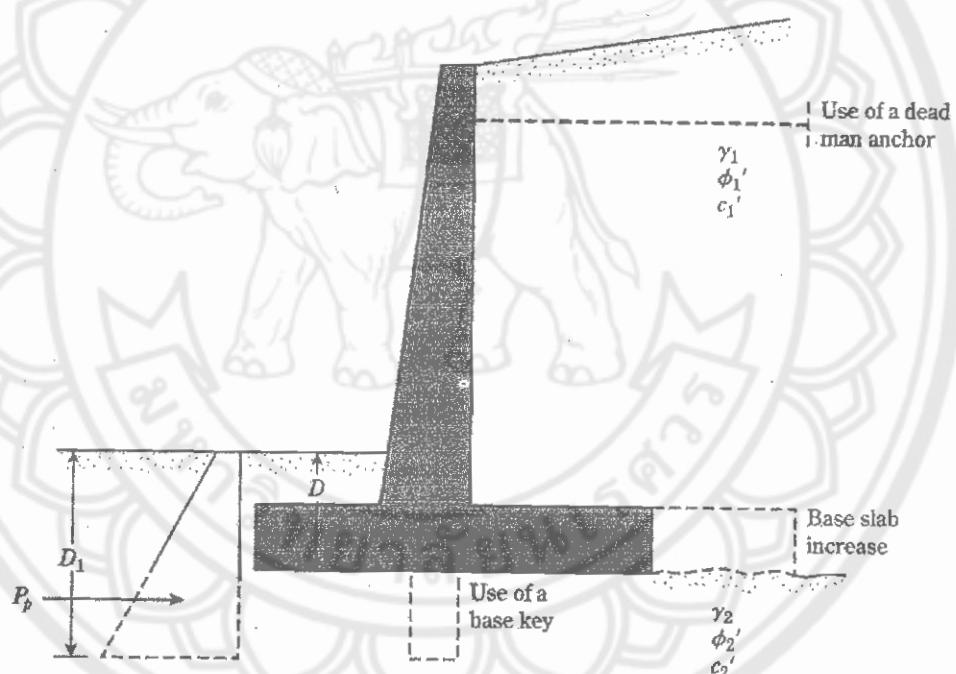
โดยทั่วไปค่าสัดส่วนความปลดภัยน้อยที่สุดที่ต้องการเท่ากับ 1.5

ในบางกรณี ค่า Passive force , P_p ไม่นำมาคิดในการคำนวณหาค่าสัดส่วนความปลอดภัย สำหรับการลื่นไถล โดยที่ว่าไปความสามารถเขียน $\delta = k_1 \theta'_2$ และ $C'_a = k_2 C'_2$ ค่า k_1 และ k_2 จะอยู่ ในช่วง 1/2 ถึง 2/3

ดังนั้น

$$F.S_{(sliding)} = [(\sum V) \tan (k_1 \theta'_2) + B (k_2 C'_2) + P_p] / P_a \cos \alpha$$

ถ้าค่า $F.S_{(sliding)}$ ที่ได้มานั้นไม่ตรงตามเงื่อนไขข้างต้น จะมีวิธีแก้ไขอยู่หลายทางเลือกดังนี้

รูปที่ 7.1.7 Alternatives for increasing the factor of safety with respect to sliding

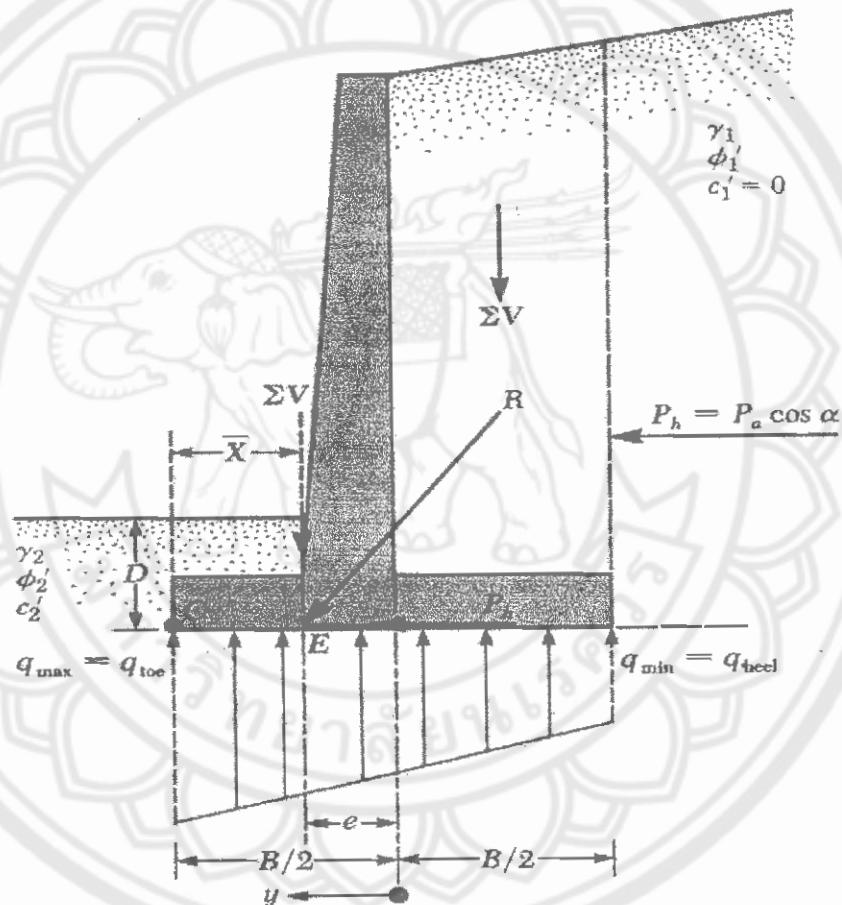
- เพิ่มความกว้างของฐานกำแพง
- ใช้สลัก(key)บริเวณส่วนล่างของฐานกำแพง เมื่อรวมสลักเข้าไปด้วย passive force ต่อหนึ่งหน่วยความยาวกำแพงจะมีค่า

$$P_p = 1/2 \gamma_2 D_1^2 K_p + 2 c'_2 K_p^{1/2}$$

$$\text{เมื่อ } K_p = \tan^2(45 + \phi'_2)$$

- ใช้สมอยืดตาย (*dead man anchor*) ที่ stem ของ retaining wall

7.1.5 Check for Bearing Capacity Failure

รูปที่ 7.1.8 Check for bearing capacity failure

แรงตันเดินในแนวตั้งจะถ่ายลงสู่ดินโดยฐานของกำแพงกันดินซึ่งสามารถทำการตรวจสอบ
กำลังแบนกหานประดิษฐ์ของดินได้ แรงตันในแนวตั้งถ่ายลงสู่ดินโดยฐานของกำแพงมีหลายค่า
ด้วยกันดังแสดงใน รูปที่ 7.1.8 โดยค่า q_{toe} และ q_{heel} คือค่าสูงสุดและต่ำสุดที่ปรากฏบริเวณส่วน
ปลายของ toe และ heel การหาค่าของ q_{toe} และ q_{heel} สามารถทำได้โดย

หาผลรวมของแรงในแนวตั้งที่กระทำบนฐานของกำแพงกันดิน (ΣV) และแรงในแนวราบ ($P_h = P_a \cos \alpha$)

$$R = \Sigma V + P_h$$

จากผลของแรงลักษ์ไมเมนต์สูทธิของแรงรอบคุณ C ใน รูปที่ 7.1.8 เท่ากับ

$$M_{net} = \Sigma M_R - \Sigma M_O$$

แนวของแรงลักษ์ R ที่กระทำจะตัดกับฐานกำแพงตรงตำแหน่ง E จะได้ระยะ

$$\overline{CE} = \overline{x} = M_{net} / \Sigma V$$

ดังนั้นระยะเยื่องศูนย์ แสดงได้

$$e = (B/2) - \overline{CE}$$

การกระจายแรงดันที่อยู่ร่องใต้ฐานกำแพงสามารถหาได้จากหลักการทางกลศาสตร์ของวัสดุ
(Mechanics of materials)

$$q = (\Sigma V/A) \pm (M_{net} y/I)$$

เมื่อ $M_{net} = \text{โมเมนต์สูทธิ} = (\Sigma V)e$

I = Moment of inertia per unit length of the base section

$$= 1/2 (1)(B^2)$$

สำหรับค่าแรงดันสูงสุดจะต้องได้

$$q_{max} = q_{toe} = \frac{\Sigma V}{(B)(1)} + \frac{e(\Sigma V)(B/2)}{(1/12)(B^3)} = \frac{\Sigma V(1+6e/B)}{B}$$

ในทำนองเดียวกัน

$$q_{min} = q_{heel} = \frac{\sum v(1-6e/B)}{B}$$

ค่า $\sum v$ รวมถึงน้ำหนักของดินด้วย และเมื่อค่าระยะการยืดศูนย์ e มากกว่า $B/6$ q_{min} จะไม่พิจารณา ดังนั้นจะเกิดแรงเดันดึงตรงส่วนปลายของหน้าตัด heel ซึ่งเป็นแรงเดันที่เราไม่ต้องการ เนื่องจากกำลังด้านท่านแรงดึงของดินมีค่าต่ำมาก

ความสัมพันธ์นี้เกี่ยวข้องกับความสามารถในการรับแรงแบกท่านประลัยของฐานรากด้ีน ดังสมการ

$$q_u = c'_2 N_c F_{cd} F_{cl} + q N_q F_{qd} F_{qi} + \frac{1}{2} \gamma_2 B' N_\gamma F_{gd} F_\gamma$$

เนื่องจากความสามารถในการรับแรงแบกท่านประลัยของดินสามารถคำนวณได้จาก

$$\sum F_d = P_a \cos \alpha$$

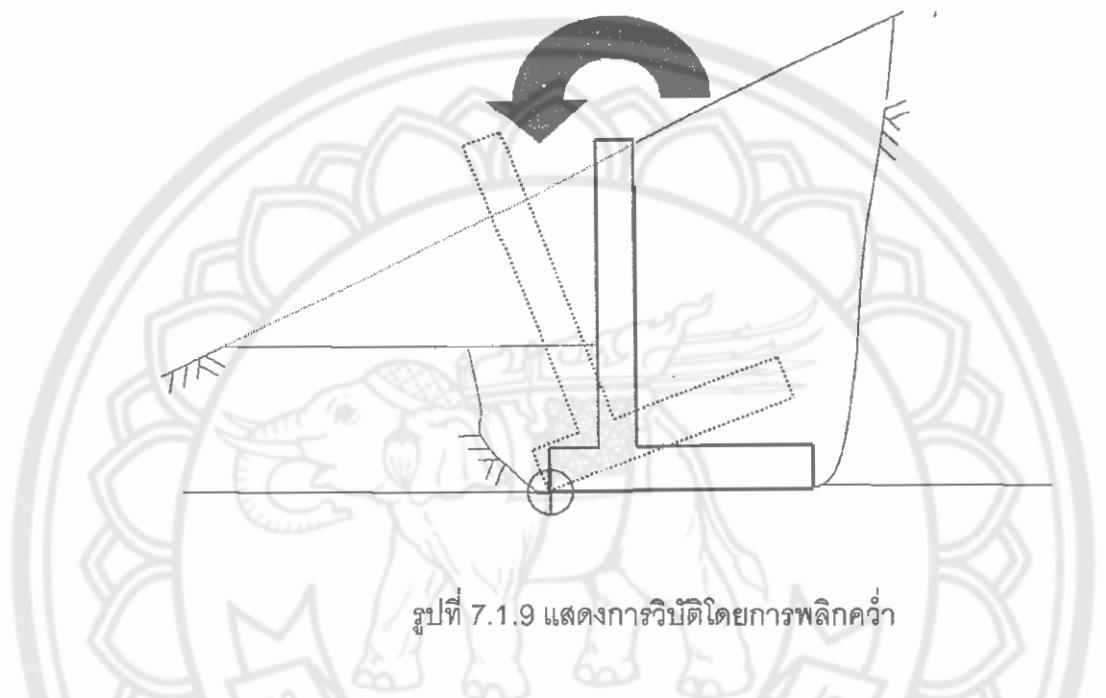
ค่าสัดส่วนความปลอดภัยสำหรับความสามารถด้านท่านการวิบติจากความสามารถในการแบกท่าน สามารถหาได้จาก

$$F.S_{(bearing capacity)} = q_u/q_{max}$$

ค่าสัดส่วนความปลอดภัยของความสามารถในการรับกำลังแบกท่านจะต้องไม่ต่ำกว่า 3

7.1.6 เสถียรภาพของกำแพงกันดิน(Stability of Retaining Wall)

7.1.6.1 การวินิจฉัยการพลิกคว่ำ

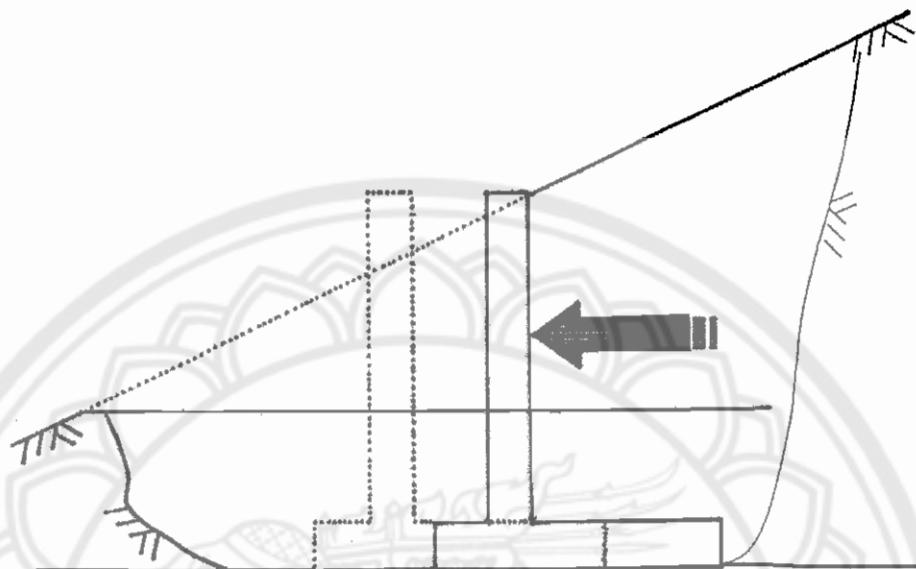

สาเหตุ	ผลกระทบ
แรงดันดินด้านข้างที่กระทำ ณ ตำแหน่ง ด้านหลังของกำแพงกันดินจะผลักให้กำแพงกัน ดินเกิดการพลิกครอบส่วนปลายของฐานกำแพง	แรงโน้มถ่วงจะทำการด้านการพลิกคว่ำ

Practical Implication (การนำไปใช้ในงานจริง)

- วิเคราะห์เสถียรภาพในการพลิกคว่ำรอบส่วนปลายของฐานกำแพง
- ไมเมนต์ที่ผลักให้กำแพงกันดินพลิกคว่ำก็เนื่องมาจากการประกอบของแรงดันด้านข้างในแนวราบที่กระทำ ณ ตำแหน่งด้านหลังของกำแพงกันดิน
- ไมเมนต์ที่ด้านการพลิกคว่ำเป็นไมเมนต์ที่เกิดจากแรงโน้มถ่วงในแนวตั้ง ซึ่งมาจาก
 - น้ำหนักของดิน
 - น้ำหนักของตัวกำแพง
 - ของประกอบในแนวตั้งของแรงดันด้านข้างที่กระทำด้านหลังกำแพง

7.1.6.2 การวิบัติจากการลื่นไถล

รูปที่ 7.1.10 แสดงการวิบัติจากการลื่นไถล

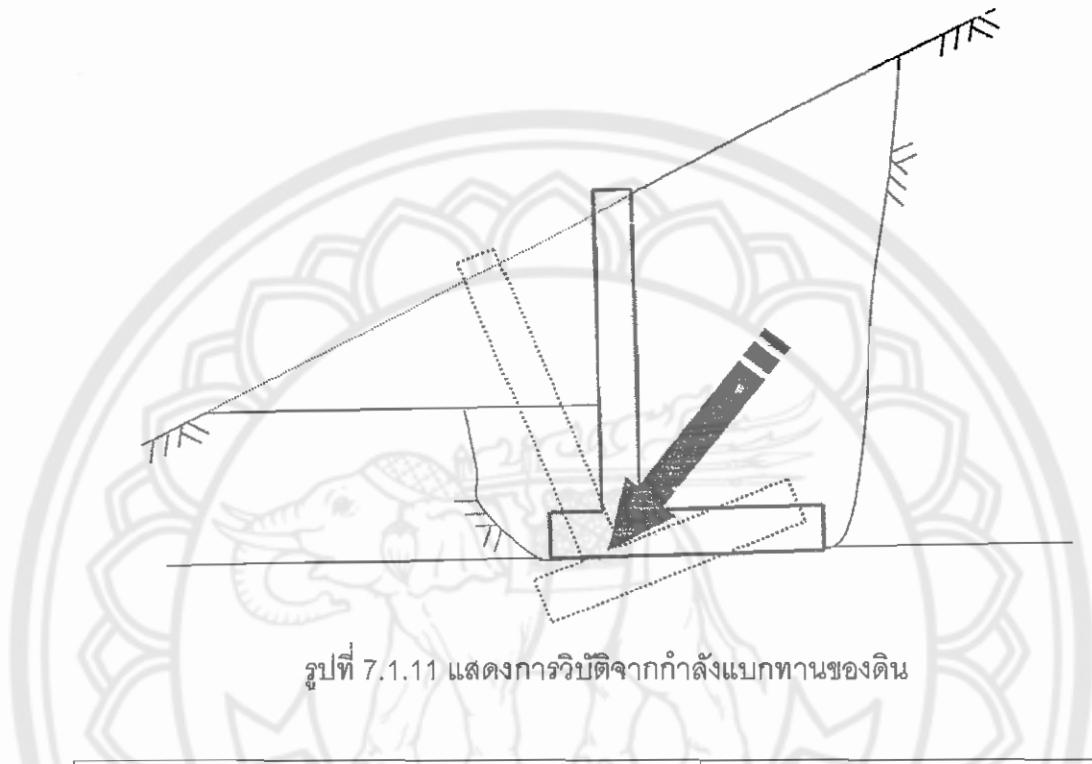
สาเหตุ	ผลลัพธ์
แรงดันดินด้านข้างจะผลักกำแพงกันดินให้ออกไปจากตำแหน่งเดิมตลอดฐานกำแพง	กำลังด้านท่านแรงเฉียบจะด้านท่านการลื่นไถล
	แรงดันดินด้านข้างที่อยู่ข้างหน้ากำแพงกันดินจะด้านท่านการลื่นไถล

Practical Implication (การนำไปใช้ในงานจริง)

- วิเคราะห์สถิติภาพในการลื่นไถลตามแนวฐานกำแพง
- แรงที่ผลักกำแพงเกิดจากองค์ประกอบของแรงในแนวราบท่องแรงดันด้านข้างที่อยู่หลังกำแพง
- แรงด้านเกิดจาก
 1. กำลังด้านท่านแรงเฉือน (แรงเสียดทาน) ที่อยู่บนระนาบของการลื่นไถลงฐานกำแพง
 2. แรงด้านจากแรงดันด้านข้างที่อยู่ข้างหน้าของกำแพงกันดิน

1

7.6.1.3 การวิบติจากกำลังแบกท่านของดิน

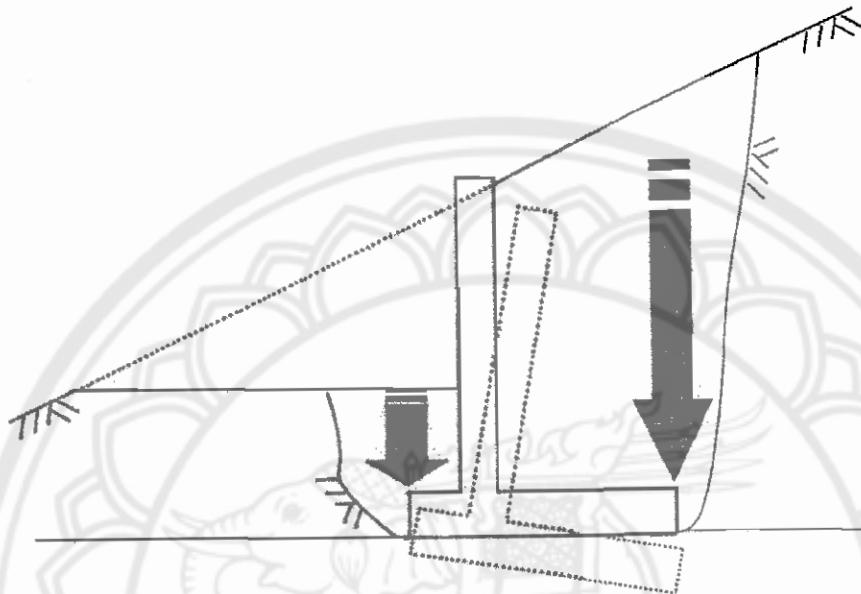
รูปที่ 7.1.11 แสดงการวิบติจากกำลังแบกท่านของดิน

สาเหตุ	ผลลัพธ์
แรงกระทำสูหิประกอบด้วยแรงในแนวตั้งและแรงด้านดินด้านข้างที่กระทำด้านหลังกำแพง	การกระจายแรงดินด้านใต้ฐาน กำแพงจะไม่สม่ำเสมอ
แรงกระทำสูหิจะกระทำบนจุดปลายของฐาน (ไม่ใช่ ตำแหน่งศูนย์กลางของฐานกำแพง) แรงกระทำเยื่องศูนย์ (e) และแรงกระทำในแนวเอียง	$q_{\text{toe}} = q_{\max}$ และ $q_{\text{heel}} = q_{\min}$
น้ำหนักบรรทุกบนส่วนปลายของฐานจะต่ำกว่า น้ำหนักบรรทุกบนส่วนตนของฐานกำแพง	q_u จะมีค่าน้อยบนส่วนปลายของ ด้านฐานกำแพง

Practical Implication (การนำไปใช้ในงานจริง)

- วิเคราะห์เสถียรภาพของกำแพงกันดินที่ด้านท่านการวิบติของกำลังรับแรงแบกท่านบนส่วนปลายของฐานกำแพง

7.1.6.4 การวิบัติจากการทรุดตัวที่มากเกินควร

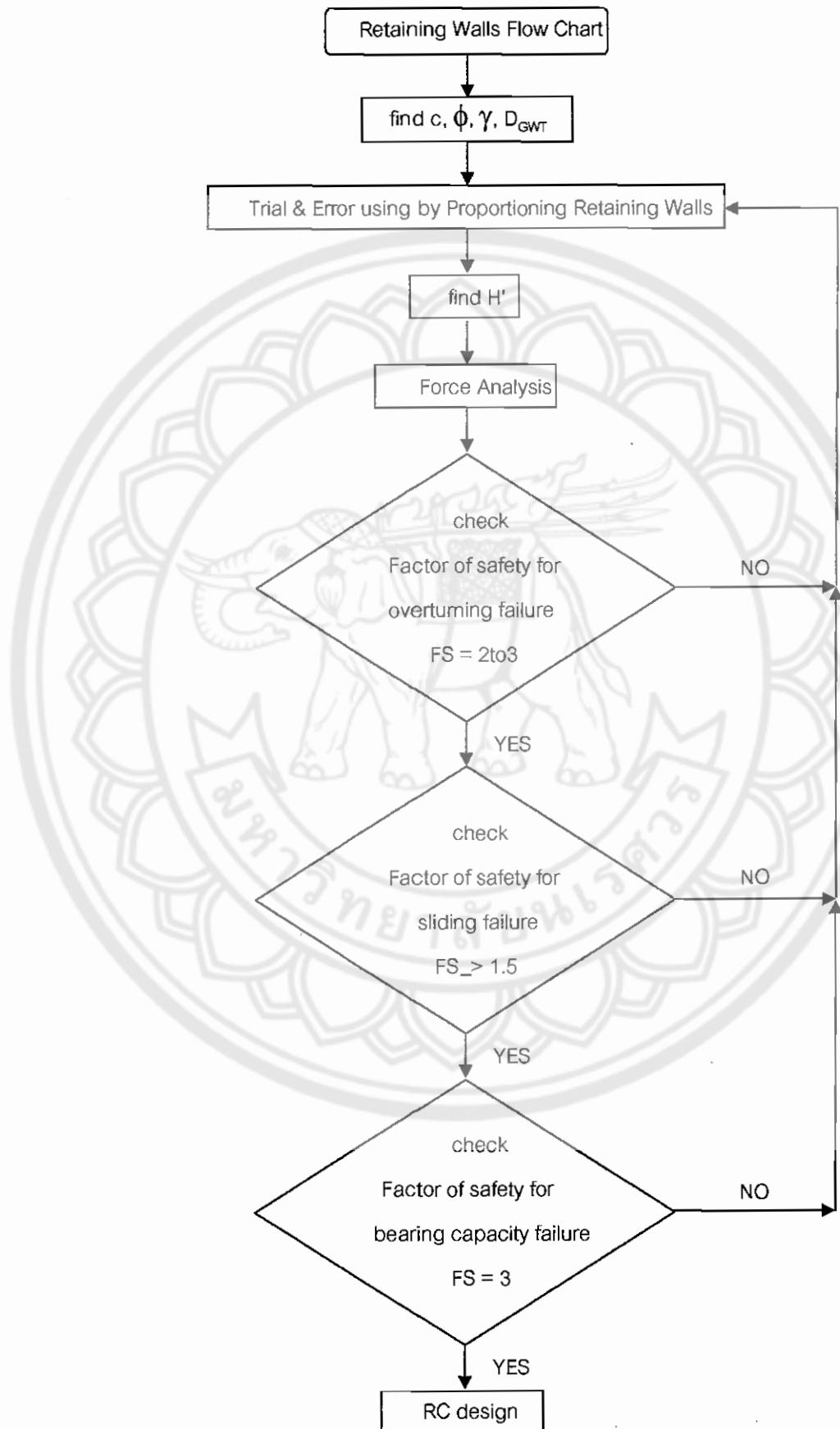

รูปที่ 7.1.12 แสดงการวิบัติจากการทรุดตัวที่มากเกินควร

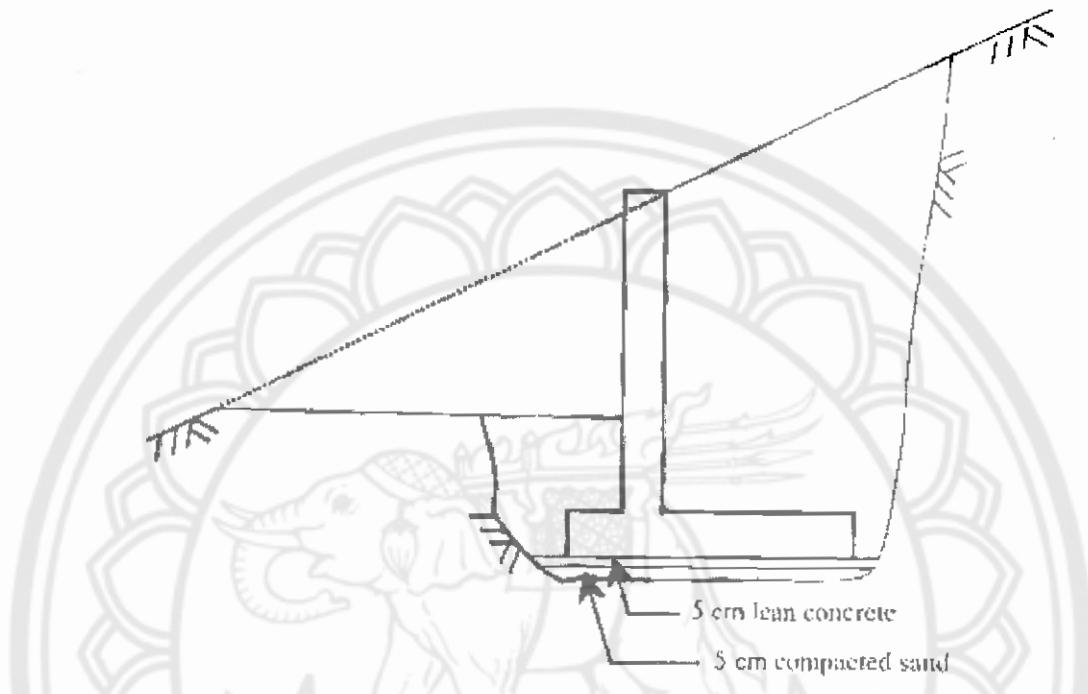
สาเหตุ	ผลลัพธ์
กำแพงกันดินที่รองรับโดยชั้นดินที่สามารถยึดตัวได้ เช่น ดินเหนียว (clay) หรือ พีท (Peat)	การทรุดตัวที่มากเกินบนส่วนล้ำของฐานซึ่งจะทำให้เกิดการเอียงซึ่งบริเวณส่วนล้ำของฐาน
แรงในแนวตั้งที่มีสูงขึ้นของดินตามที่วางอยู่บนด้านล้ำของฐานกำแพง	

Practical Implication (การนำไปใช้ในงานจริง)

- บัญหาโดยทั่วไปของหอคอยและสะพาน
- ใช้วัสดุคุณภาพที่มีน้ำหนักเบาด้านหลังของกำแพงกันดิน

7.2 โจทย์ทบทวนความรู้ ความเข้าใจในหลักการพื้นฐานของเนื้อหาที่เรียน

รูปที่ 7.2.1 รูปประกอบโจทย์วัดความรู้ความเข้าใจ

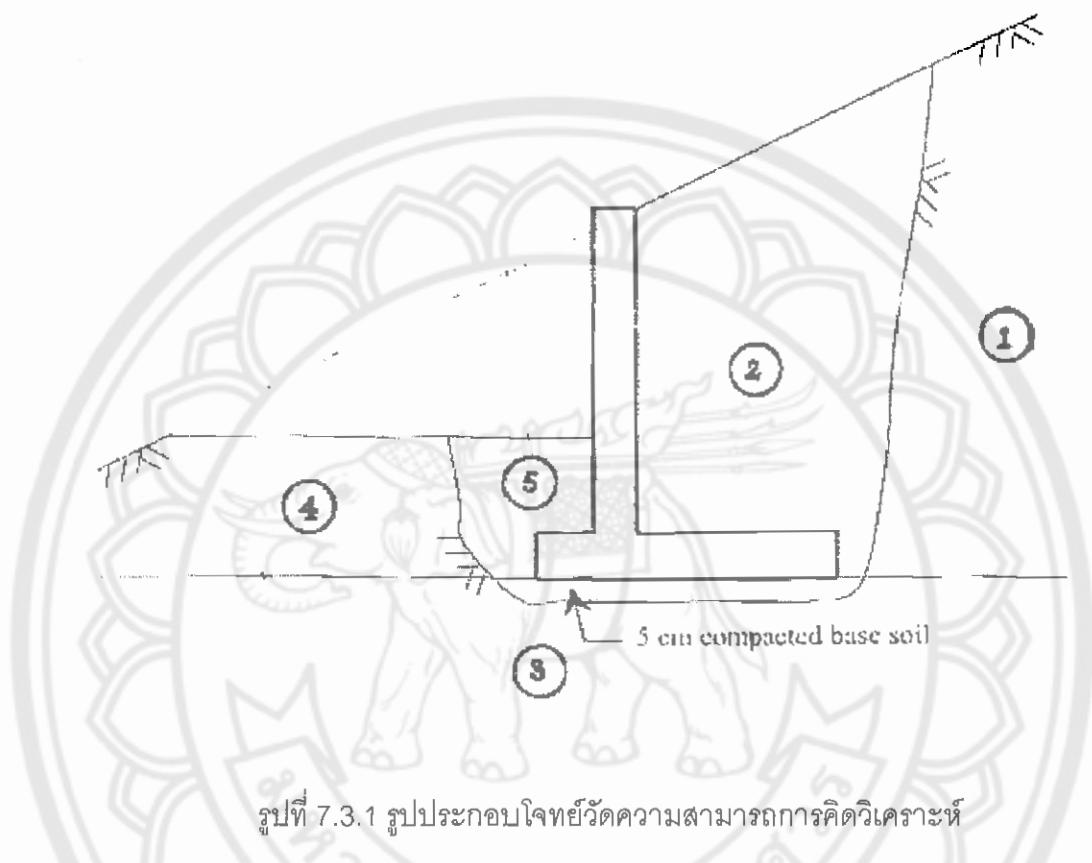
กรุณาให้ข้อคิดเห็นว่า

- ขั้นตอนการก่อสร้าง ดังแสดงในรูป เป็นขั้นตอนการก่อสร้างที่เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด
ตอบ ไม่เหมาะสม เพราะมีการก่อสร้าง Lean concrete แทรกระหว่างชั้นดินกับ Wall base

- การก่อสร้าง ตามขั้นตอนดังกล่าว มีผลผลกระทบอย่างไร ต่อการออกแบบและการใช้งาน
retaining walls

ตอบ Lean concrete จะลดลงเสียดทานระหว่าง Wall base กับชั้นดินด้านล่าง ซึ่งจะส่งผลให้เสถียรภาพของ การลื่นไถลลดลง

7.3 โจทย์ทดสอบความสามารถในการต้านทานของกำแพงเพื่อประยุกต์ใช้ความรู้

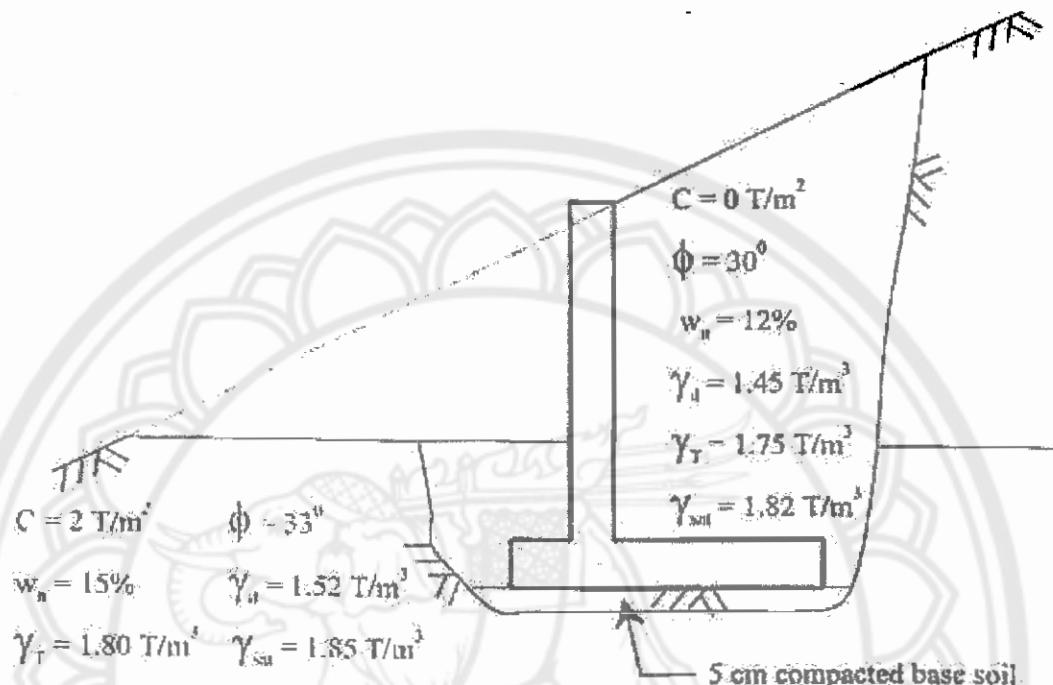

รูปที่ 7.3.1 รูปประกอบโจทย์วัดความสามารถในการต้านทานของกำแพง

กรุณาให้คำแนะนำ เพื่อเลือกคุณสมบัติข้างต้น สำหรับการออกแบบ ดังนี้

1. ค่า C, ϕ , γ สำหรับคำนวณหา LEP behind wall เพื่อ check overturning failure
ตอบ Area 2
2. ค่า C, ϕ , γ สำหรับคำนวณหา shear resistance along wall base เพื่อ check sliding failure
ตอบ Area 3
3. ค่า C, ϕ , γ สำหรับคำนวณหา LEP in front of wall เพื่อ check sliding failure
ตอบ Area 5
4. ค่า C, ϕ , γ สำหรับคำนวณหา q_u เพื่อ check bearing capacity failure
ตอบ Area 3

7.4 โจทย์ทดสอบความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในการทำงานจริง

รูปที่ 7.4.1 รูปประกอบโจทย์ทดสอบความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในงานจริง

- ก่อรากฐานออกแบบ retaining wall ให้สามารถรับ retained height 5 เมตร โดยมี slope angle of backfill = 10°

Step1 หาค่าตัดขั้นตินและค่า C , ϕ , γ ดังนี้

$$C_1 = 0 \text{ T/m}^2 \quad \phi_1 = 30^\circ \quad \gamma_1 = 1.75 \text{ T/m}^3 \quad (\text{ด้านหลัง})$$

$$C_2 = 2 \text{ T/m}^2 \quad \phi_2 = 33^\circ \quad \gamma_2 = 1.80 \text{ T/m}^3 \quad (\text{ด้านล่าง})$$

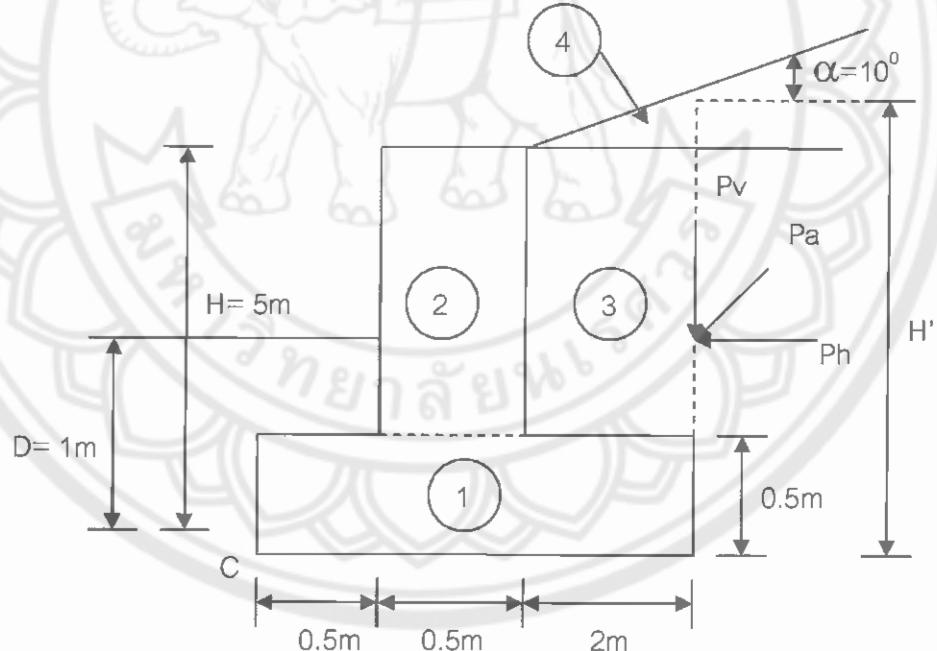
Step2 สมมุติขนาดกำแพงกันดินโดยใช้ Wall Proportioning

จาก $H = 5 \text{ m}$ ให้ $D = 1 \text{ m}$

$$\begin{aligned} \text{Width of Toe} &= 0.1H \\ &= 0.1(5) \\ &= 0.5 \text{ m} \\ \text{Width of Stem} &= 0.1H \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= 0.1(5) \\
 &= 0.5 \text{ m} \\
 \text{Width of heel} &= 0.4H \\
 &= 0.4(5) \\
 &= 2.0 \text{ m} \\
 \text{Thickness of base} &= 0.1H \\
 &= 0.1(5) \\
 &= 0.5 \text{ m}
 \end{aligned}$$

Step3 หาค่า $H' = H + 2\tan 10^\circ = 5 + 0.35 = 5.35 \text{ m}$

Step4 วิเคราะห์แรงที่กระทำต่อ wall base และ stem

Section no.	Area (m^2)	Weight/unit length (T/m)	M arm from point C (m)	M (T-m/m)
1	$4 \times 0.5 = 2$	4.8	0.75	3.6
2	$0.5 \times 3 = 1.5$	3.6	1.50	5.4
3	$4 \times 2 = 8$	14	2.00	28
4	$\frac{1}{2} \times 2 \times 0.35 = 0.35$	0.61	2.33	1.42
		$P_v = 1.52$	3.00	4.56
		$\sum V = 24.53$		$\sum M_R = 42.98$

The Rankine active force per unit length of wall

For $\phi = 30^\circ$, $\alpha = 10^\circ$, $K_a = 0.350$

$$\begin{aligned}
 P_a &= 1/2 \gamma_1 H^2 K_a \\
 P_a &= \frac{1}{2} (1.75) (5.35)^2 (0.350) \\
 &= 8.77 \text{ T/m} \\
 P_v &= P_a \sin 10^\circ \\
 &= 8.77 (\sin 10^\circ) = 1.52 \text{ T/m} \\
 P_h &= P_a \cos 10^\circ \\
 &= 8.77 (\cos 10^\circ) = 8.63 \text{ T/m}
 \end{aligned}$$

Step5 ตรวจสอบเสถียรภาพการผลิกค้ำ, การลื่นไถล และการรับกำลังแบกทันของดิน

- ตรวจสอบเสถียรภาพการผลิกค้ำ

$$\begin{aligned}
 M_o &= P_h (H'/3) \\
 &= 8.63 (5.35/3) = 15.39 \text{ T-m/m} \\
 FS_{OT} &= \sum M_R / M_o \\
 &= 42.98 / 15.39 = 2.79 > 2, O.K.
 \end{aligned}$$

- ตรวจสอบเสถียรภาพการลื่นไถล

$$FS_{SL} = [(\sum V) \tan(k_1 \phi_2) + B k_2 C_2 + P_p] / P_a \cos \alpha$$

Assume $P_p = 0$, $D = 1m$

$$\text{Let } k_1 = k_2 = 2/3$$

$$\begin{aligned} FS_{SL} &= [(24.53)\tan(2 \times 33/3) + (3)(2/3)(2) + 0]/8.77 \\ &= 1.58 > 1.5 \text{ O.K.} \end{aligned}$$

- ตรวจสอบเสถียรภาพการรับกำลังแบกทางของดิน

$$\begin{aligned} e &= B/2 - (\sum M_R - \sum M_O)/\sum V \\ &= 3/2 - (42.98 - 15.39)/24.53 \\ &= 0.375 \text{ m} < B/6 = 3/6 = 0.5 \\ q &= \sum V/B [1 \pm 6e/B] \\ &= 24.53/3[1 \pm (6 \times 0.375)/3] \\ &= 14.31 \text{ T/m}^2 \quad (\text{toe}) \\ &= 2.04 \text{ T/m}^2 \quad (\text{heel}) \\ q_u &= C'_2 N_c F_{cd} F_{ci} + q N_q F_{qd} F_{qi} + 1/2 \gamma' B' N_\gamma F_{\gamma d} F_{\gamma i} \end{aligned}$$

$$\text{For } \phi_2 = 33^\circ, N_c = 38.64, N_q = 26.09, N_\gamma = 35.19$$

$$\begin{aligned} q &= \gamma_2 D \\ &= (1.80)(1) = 1.80 \text{ T/m}^2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} B' &= B - 2e \\ &= 3 - (2 \times 0.375) = 2.25 \text{ m} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} F_{cd} &= 1 + 0.4(D/B') \\ &= 1 + 0.4(1/2.25) = 1.18 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} F_{qd} &= 1 + 2\tan\phi_2(1 - \sin\phi_2)^2(D/B') \\ &= 1 + 0.269(1/2.25) = 1.12 \end{aligned}$$

$$F_{\gamma d} = 1$$

$$F_{ci} = F_{qi} = (1 - \Psi/90^\circ)^2$$

$$\begin{aligned} \Psi &= \tan^{-1}(P_a \cos\alpha / \sum V) \\ &= \tan^{-1}(8.77/24.53) = 19.67^\circ \end{aligned}$$

$$F_{ci} = F_{qi} = [1 - (19.67/90)]^2 = 0.61$$

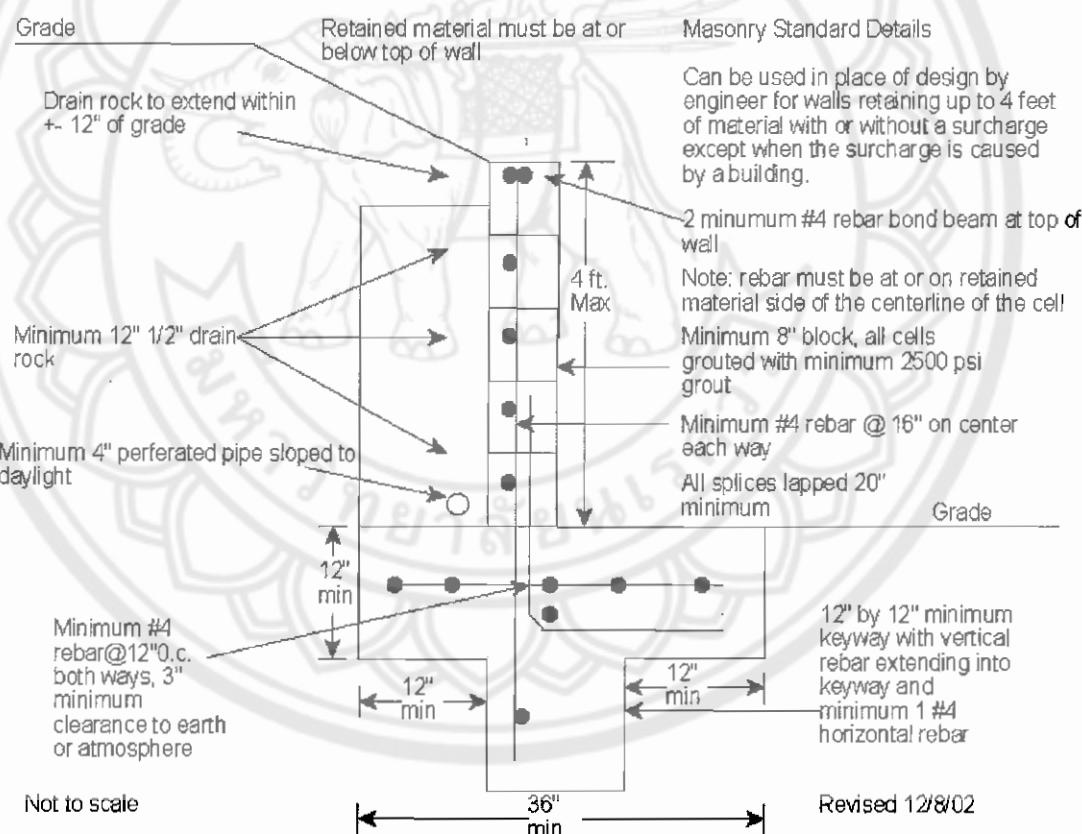
$$F_\gamma = (1 - \Psi/\phi_2)^2 = [1 - (19.67/33)]^2 = 0.163$$

Hence

$$\begin{aligned}
 q_u &= (2)(38.64)(1.18)(0.61) + (1.80)(26.09)(1.12)(0.61) + \\
 &\quad 1/2(1.8)(2.25)(35.19)(1)(0.163) \\
 &= 99.34 \text{ T/m}^2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 FS_{BC} &= q_u/q_{\text{toe}} \\
 &= 99.34/14.31 = 6.94 > 3 \text{ O.K.}
 \end{aligned}$$

Step 6 ออกแบบคอนกรีตเติมเหล็ก

รูปที่ 7.4.2 รูปการออกแบบคอนกรีตเติมเหล็ก